

สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

นางรัชณี ชวีบุญจัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-241-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019654 I16250515

Desirable Competencies of Physical Education Teachers
in Secondary Schools

Mrs. Rajanee Quanboonchan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1993
ISBN 974-582-241-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
 โดย นางรัชณี ขวัญบุญจันทร์
 ภาควิชา พลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เนียรชอบ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวีณา สุวรรณเชตนิคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. ทาวร วัชรภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิลปชัย สุวรรณธาดา)
 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เนียรชอบ)
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวีณา สุวรรณเชตนิคม)
 กรรมการ
 (ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน)
 กรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เนียรชอบ)
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกรี)

นางรัชณี ขวัญบุญจัน : สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
(DESIRABLE COMPETENCIES OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN
SECONDARY SCHOOLS) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์ เพียรชอบ ,
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิณา สุวรรณเขตนิกม, 287 หน้า.
ISBN 974-582-241-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้อง
เหมาะสม ของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยได้วิเคราะห์
และสังเคราะห์สมรรถภาพที่พึงประสงค์จากเอกสารหลักสูตร ภาระงานและรายงานการวิจัย แล้ว
ตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้าง และรายการสำคัญของสมรรถภาพที่พึงประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ
31 คน และสำรวจความคิดเห็นของครูพลศึกษาทั่วประเทศ 520 คน เพื่อวิเคราะห์ตัวประกอบของ
สมรรถภาพที่พึงประสงค์ จากนั้นได้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้ของสมรรถภาพที่
พึงประสงค์ โดยศึกษาภาคสนามด้วยเครื่องมือ 3 ชนิด คือ แบบประเมินสมรรถภาพ แบบสังเกตพฤติกรรม
การสอนและแบบสัมภาษณ์ กับครูพลศึกษาดีเด่น 22 คนและครูพลศึกษาทั่วไป 22 คน นำข้อมูลที่ได้มา
วิเคราะห์จำแนกความแตกต่างในรายการสมรรถภาพด้วยสถิติทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วยด้าน
สำคัญ 8 ด้าน เรียงลำดับ คือ ด้านการสอนพลศึกษาและการประเมินผล ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้าน
วิชาการ ด้านสุขภาพ ด้านคุณลักษณะและบุคลิกภาพ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านทักษะกีฬา
และมีรายการสำคัญรวมทั้งสิ้น 72 รายการ

2. การตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า สมรรถภาพที่พึงประสงค์ที่นำเสนอสามารถ
จำแนกกลุ่มครูพลศึกษาได้อย่างถูกต้อง คือ ผลการเปรียบเทียบระหว่างครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษา
ทั่วไป พบว่า ครูพลศึกษาดีเด่นมีสมรรถภาพสูงกว่าครูพลศึกษาทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใน
ทุกด้าน และทุกรายการ

ภาควิชา พลศึกษา

สาขาวิชา พลศึกษา

ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อผู้จัดทำ รัชณี ขวัญบุญจัน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา วรศักดิ์ เพียรชอบ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สุวิณา สุวรรณเขตนิกม

C042392 : MAJOR PHYSICAL EDUCATION

KEY WORD:

COMPETENCIES / PHYSICAL EDUCATION TEACHER / SECONDARY SCHOOL

RAJANEER QUANBOONCHAN : DESIRABLE COMPETENCIES OF PHYSICAL

EDUCATION TEACHERS IN SECONDARY SCHOOLS. THESIS ADVISOR :

PROF. VORASAK PIENCHOB, Ed.D., CO-ADVISOR ASST. PROF. SUWATANA

SUWANKETNIKOM Ph.D. 287 pp. ISBN 974-582-241-8

The purposes of this study were to investigate, analyze, synthesize and test its appropriateness by means of analyzing and synthesizing desirable competencies of physical education teachers from documents, related literatures, and actual performing duties. Found components of competencies were then evaluated by 31 experts and furthermore were verified by the method of factor analysis of opinions of a stratified sampling of 520 physical education teachers. These competencies were again validated by the empirical method of evaluating, observing, and interviewing 22 excellent and 22 ordinary physical education teachers. The obtained data from empirical method were then compared by the t-test.

It was found that:

1. The physical education teacher's competencies were composed of 8 important areas arranging in order from high Eigenvalue as follows: Teaching and Evaluating, Moral and Ethical, Academic, Health, Personality, Duty Performed, Human Relationship Sport Skills; with a total of 72 important items.

2. From the empirical tests, It was found that the proposed competencies were able to discriminate between different groups of teachers accurately; that was when the excellent and the ordinary teachers were compared, it was found that competencies of the excellent teachers were higher than the ordinary significantly at the .05 in all areas and in all items.

ภาควิชา.....พลศึกษา

สาขาวิชา.....พลศึกษา

ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อคนคิด.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพียรชอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัยมา ด้วยดีตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น แนะนำ และแก้ไข เครื่องมือในการวิจัยจนสำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ตลอดจนทุกท่านซึ่งได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ บัณฑิตศึกษาที่ได้ให้ทุนชีวิต บุญมงคล เพื่ออุดหนุนทุนการวิจัย ประโยชน์อันเกิดจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบแด่วิชาชีพพลศึกษา คณะอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาและทุกคนซึ่งเป็นที่รักของข้าพเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวของข้าพเจ้า ซึ่งให้กำลังใจมาโดยตลอด

รัชนี ขวัญบุญจัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ของการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนในการวิจัย	44
4 การวิเคราะห์ตัวประกอบของสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา	73
5 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม	105
6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	160
บรรณานุกรม	191
ภาคผนวก	198
ประวัติผู้เขียน	287

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามภูมิภาค/ลักษณะของครูผลึกษาที่ ตอบแบบสอบถาม.....	74
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ของครูผลึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	79
3	ค่าสัดส่วนและลำดับที่ความสำคัญของสมรรถภาพแต่ละด้านตามความ คิดเห็นของครูผลึกษาทั่วประเทศ.....	92
4	ตัวประกอบที่ 1 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการสอนผลึกษาและ การประเมินผล.....	94
5	ตัวประกอบที่ 2 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านคุณธรรมและจริยธรรม.....	96
6	ตัวประกอบที่ 3 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านวิชาการผลึกษา.....	97
7	ตัวประกอบที่ 4 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านสุขภาพ.....	98
8	ตัวประกอบที่ 5 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ.....	99
9	ตัวประกอบที่ 6 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงาน.....	100
10	ตัวประกอบที่ 7 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์.....	101
11	ตัวประกอบที่ 8 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านทักษะ.....	102
12	ตัวประกอบที่ 9 ตัวประกอบสมรรถภาพด้านวิชาการทั่วไป.....	103
13	ตารางแสดงค่าน้ำหนักตัวประกอบ (Eigenvalues) เปอร์เซ็นต์ของการ แปรปรวน (Percent of Variance) และเปอร์เซ็นต์สะสมของการ แปรปรวน (Cumulative percentage of total variance).....	104
14	จำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามภูมิภาคของครูผลึกษาดีเด่นและครูผลึกษาทั่วไป	106
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ของคะแนนสังเกตพฤติกรรมการสอนของผู้สังเกตคนที่ 1 และคนที่ 2.....	111
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนพฤติกรรมการสอนด้าน การเตรียมการสอนของครูผลึกษาดีเด่นและครูผลึกษาทั่วไป.....	112
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนพฤติกรรมการสอน ด้านการดำเนินการสอนของครูผลึกษาดีเด่นและครูผลึกษาทั่วไป.....	114
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนพฤติกรรมการสอน ด้านการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของครูผลึกษาดีเด่นและครูผลึกษาทั่วไป.....	117
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนพฤติกรรมการสอน ด้านการจูงใจและการเสริมแรงการเรียน ของครูผลึกษาดีเด่นและครูผลึกษาทั่วไป.....	119

20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนพฤติกรรมการสอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป	121
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนพฤติกรรมการสอนด้านการปฏิบัติตนในขณะสอนของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป.....	123
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนพฤติกรรมการสอนเป็นรายด้านของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป.....	126
23	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป ประเมินโดยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ครูพลศึกษาและตนเอง.....	129
24	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสมรรถภาพซึ่งประเมินโดยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และครูพลศึกษา.....	130
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างสมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป ด้านวิชาการ ประเมินโดยเฉลี่ย ของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	131
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างคะแนนสมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ด้านการสอนพลศึกษา ประเมินโดยเฉลี่ย ของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	134
27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างคะแนนสมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ด้านการประเมินผล ประเมินโดยเฉลี่ย ของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	137
28	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างคะแนนสมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไปด้านทักษะและการปฏิบัติงาน ประเมินโดยเฉลี่ยของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	140
29	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างคะแนนสมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประเมินโดยเฉลี่ยของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	142
30	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างคะแนนสมรรถภาพของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป ด้านคุณลักษณะและบุคลิกภาพ ประเมินโดยเฉลี่ยของผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	145

31	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนสมรรถภาพของครู พลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ด้านมนุษยสัมพันธ์ ประเมินโดยเฉลี่ยของ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	148
32	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างคะแนนสมรรถภาพของ ครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ด้านสุขภาพประเมินโดยเฉลี่ยของ บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	150
33	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างคะแนนสมรรถภาพของ ครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป เป็นรายด้าน ประเมินโดยเฉลี่ยของ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และเพื่อนครูพลศึกษา.....	152
34	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างสมรรถภาพของครูพลศึกษา ดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ประเมินโดยผู้บริหาร.....	258
35	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนสมรรถภาพเป็นรายด้าน ของครูพลศึกษาดีเด่นและครูพลศึกษาทั่วไป ประเมินโดยผู้บริหาร.....	264
36	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างสมรรถภาพของครูพลศึกษา ดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ประเมินโดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย.....	265
37	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนสมรรถภาพเป็นรายด้าน ของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ตามการประเมินของหัวหน้าหมวด วิชาพลานามัย.....	271
38	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างสมรรถภาพของครูพลศึกษา ดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ประเมินโดยเพื่อนครูพลศึกษา.....	272
39	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนสมรรถภาพเป็นรายด้าน ของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ตามการประเมินของเพื่อนครู.....	278
40	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ระหว่างสมรรถภาพของครูพลศึกษา ดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ประเมินโดยตนเอง.....	279
41	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของคะแนนสมรรถภาพเป็นรายด้าน ของครูพลศึกษาดีเด่น และครูพลศึกษาทั่วไป ตามการประเมินตนเอง.....	285